

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीसनत्कुमारसंहितायां नारदोक्तं
॥ श्रीरामस्तवराजस्तोत्रम् ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ श्रीरामस्तवराजस्तोत्रम् ॥

अस्य श्रीरामचन्द्रस्तवराजस्तोत्रमन्त्रस्य सनत्कुमार ऋषिः।
श्रीरामो देवता।
अनुष्टुप् छन्दः।
सीता बीजम्।
हनुमान् शक्तिः।
श्रीरामप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः।

सूत उवाच
सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञं व्यासं सत्यवतीसुतम्।
धर्मपुत्रः प्रहृष्टात्मा प्रत्युवाच मुनीश्वरम् ॥ 1 ॥

युधिष्ठिर उवाच
भगवन् योगिनां श्रेष्ठ सर्वशास्त्रविशारद।
किं तत्त्वं किं परं जाप्यं किं ध्यानं मुक्तिसाधनम् ॥ 2 ॥

श्रोतुमिच्छामि तत्सर्वं ब्रूहि मे मुनिसत्तम।

वेदव्यास उवाच
धर्मराज महाभाग शृणु वक्ष्यामि तत्त्वतः ॥ 3 ॥

यत्परं यद्गुणातीतं यज्ज्योतिरमलं शिवम्।
तदेव परमं तत्त्वं कैवल्यपदकारणम् ॥ 4 ॥

श्रीरामेति परं जाप्यं तारकं ब्रह्मसञ्ज्ञकम्।
ब्रह्महत्यादिपापघ्नमिति वेदविदो विदुः ॥ 5 ॥

श्रीराम रामेति जना ये जपन्ति च सर्वदा।
तेषां भुक्तिश्च मुक्तिश्च भविष्यति न संशयः ॥ 6 ॥

स्तवराजं पुरा प्रोक्तं नारदेन च धीमता।
तत्सर्वं सम्प्रवक्ष्यामि हरिध्यानपुरःसरम् ॥ 7 ॥

तापत्रयाग्निशमनं सर्वाघौघनिकृन्तनम्।
दारिद्र्यदुःखशमनं सर्वसम्पत्करं शिवम् ॥ 8 ॥

विज्ञानफलदं दिव्यं मोक्षैकफलसाधनम्।
नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि रामं कृष्णं जगन्मयम् ॥ 9 ॥

अयोध्यानगरे रम्ये रत्नमण्डपमध्यगे।
स्मरेत्कल्पतरोर्मूले रत्नसिंहासनं शुभम् ॥ 10 ॥

तन्मध्येऽष्टदलं पद्मं नानारत्नैश्च वेष्टितम्।
स्मरेन्मध्ये दाशरथिं सहस्रादित्यतेजसम् ॥ 11 ॥

पितुरङ्कगतं राममिन्द्रनीलमणिप्रभम्।
कोमलाङ्गं विशालाक्षं विद्युद्वर्णाम्बरावृतम् ॥ 12 ॥

भानुकोटिप्रतीकाशकिरीटेन विराजितम्।
रत्नग्रैवेयकेयूररत्नकुण्डलमण्डितम् ॥ 13 ॥

रत्नकङ्कणमञ्जीरकटिसूत्रैरलङ्कृतम्।
श्रीवत्सकौस्तुभोरस्कं मुक्ताहारोपशोभितम् ॥ 14 ॥

दिव्यरत्नसमायुक्तमुद्रिकाभिलङ्कृतम्।
राघवं द्विभुजं बालं राममीषत्स्मिताननम् ॥ 15 ॥

तुलसीकुन्दमन्दारपुष्पमाल्यैरलङ्कृतम्।
कर्पूरागरुकस्तूरीदिव्यगन्धानुलेपनम् ॥ 16 ॥

योगशास्त्रेष्वभिरतं योगेशं योगदायकम्।
सदा भरतसौमित्रशत्रुघ्नैरुपशोभितम् ॥ 17 ॥

विद्याधरसुराधीशसिद्धगन्धर्वकिन्नरैः।
योगीन्द्रैर्नारदाद्यैश्च स्तूयमानमहर्निशम् ॥ 18 ॥

विश्वामित्रवसिष्ठादिमुनिभिः परिसेवितम्।
सनकादिमुनिश्रेष्ठैर्योगिवृन्दैश्च सेवितम् ॥ 19 ॥

रामं रघुवरं वीरं धनुर्वेदविशारदम्।
मङ्गलायतनं देवं रामं राजीवलोचनम् ॥ 20 ॥

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञमानन्दकरसुन्दरम्।
कौसल्यानन्दनं रामं धनुर्बाणधरं हरिम् ॥ 21 ॥

एवं सञ्चिन्तयन् विष्णुं यज्ज्योतिरमलं विभुम्।
प्रहृष्टमानसो भूत्वा मुनिवर्यः स नारदः ॥ 22 ॥

सर्वलोकहितार्थाय तुष्टाव रघुनन्दनम्।
कृताञ्जलिपुटो भूत्वा चिन्तयन्नद्भुतं हरिम् ॥ 23 ॥

यदेकं यत्परं नित्यं यदनन्तं चिदात्मकम्।
यदेकं व्यापकं लोके तद्रूपं चिन्तयाम्यहम् ॥ 24 ॥

विज्ञानहेतुं विमलायताक्षं
प्रज्ञानरूपं स्वसुखैकहेतुम्।
श्रीरामचन्द्रं हरिमादिदेवं
परात्परं राममहं भजामि ॥ 25 ॥

कविं पुराणं पुरुषं पुरस्तात्
सनातनं योगिनमीशितारम्।

अणोरणीयांसमनन्तवीर्यं
प्राणेश्वरं राममसौ ददर्श ॥ 26 ॥

श्री नारद उवाच
नारायणं जगन्नाथमभिरामं जगत्पतिम्।
कविं पुराणं वागीशं रामं दशरथात्मजम् ॥ 27 ॥

राजराजं रघुवरं कौसल्यानन्दवर्धनम्।
भर्गं वरेण्यं विश्वेशं रघुनाथं जगद्गुरुम् ॥ 28 ॥

सत्यं सत्यप्रियं श्रेष्ठं जानकीवल्लभं विभुम्।
सौमित्रिपूर्वजं शान्तं कामदं कमलेक्षणम् ॥ 29 ॥

आदित्यं रविमीशानं घृणिं सूर्यमनामयम्।
आनन्दरूपिणं सौम्यं राघवं करुणामयम् ॥ 30 ॥

जामदग्न्यं तपोमूर्तिं रामं परशुधारिणम्।
वाक्पतिं वरदं वाच्यं श्रीपतिं पक्षिवाहनम् ॥ 31 ॥

श्रीशार्ङ्गधारिणं रामं चिन्मयानन्दविग्रहम्।
हलधृग्विष्णुमीशानं बलरामं कृपानिधिम् ॥ 32 ॥

श्रीवल्लभं कृपानाथं जगन्मोहनमच्युतम्।
मत्स्यकूर्मवराहादिरूपधारिणमव्ययम् ॥ 33 ॥

वासुदेवं जगद्योनिमनादिनिधनं हरिम्।
गोविन्दं गोपतिं विष्णुं गोपीजनमनोहरम् ॥ 34 ॥

गोगोपालपरीवारं गोपकन्यासमावृतम्।
विद्युत्पुञ्जप्रतीकाशं रामं कृष्णं जगन्मयम् ॥ 35 ॥

गोगोपिकासमाकीर्णं वेणुवादनतत्परम्।
कामरूपं कलावन्तं कामिनीकामदं विभुम् ॥ 36 ॥

मन्मथं मथुरानाथं माधवं मकरध्वजम्।
श्रीधरं श्रीकरं श्रीशं श्रीनिवासं परात्परम् ॥ 37 ॥

भूतेशं भूपतिं भद्रं विभूतिं भूतिभूषणम्।
सर्वदुःखहरं वीरं दुष्टदानववैरिणम् ॥ 38 ॥

श्रीनृसिंहं महाबाहुं महान्तं दीप्ततेजसम्।
चिदानन्दमयं नित्यं प्रणवं ज्योतिरूपिणम् ॥ 39 ॥

आदित्यमण्डलगतं निश्चितार्थस्वरूपिणम्।
भक्तप्रियं पद्मनेत्रं भक्तानामीप्सितप्रदम् ॥ 40 ॥

कौसल्येयं कलामूर्तिं काकुत्स्थं कमलाप्रियम्।
सिंहासने समासीनं नित्यव्रतमकल्मषम् ॥ 41 ॥

विश्वामित्रप्रियं दान्तं स्वदारनियतव्रतम्।
यज्ञेशं यज्ञपुरुषं यज्ञपालनतत्परम् ॥ 42 ॥

सत्यसन्धं जितक्रोधं शरणागतवत्सलम्।
सर्वक्लेशापहरणं विभीषणवरप्रदम् ॥ 43 ॥

दशग्रीवहरं रौद्रं केशवं केशिमर्दनम्।
वालिप्रमथनं वीरं सुग्रीवेप्सितराज्यदम् ॥ 44 ॥

नरवानरदेवैश्चसेवितं हनुमत्प्रियम्।
शुद्धं सूक्ष्मं परं शान्तं तारकं ब्रह्मरूपिणम् ॥ 45 ॥

सर्वभूतात्मभूतस्थं सर्वाधारं सनातनम्।
सर्वकारणकर्तारं निदानं प्रकृतेः परम् ॥ 46 ॥

निरामयं निराभासं निरवद्यं निरञ्जनम् ।
नित्यानन्दं निराकारमद्वैतं तमसः परम् ॥ 47 ॥

परात्परतरं तत्त्वं सत्यानन्दं चिदात्मकम् ।
मनसा शिरसा नित्यं प्रणमामि रघूत्तमम् ॥ 48 ॥

सूर्यमण्डलमध्यस्थं रामं सीतासमन्वितम् ।
नमामि पुण्डरीकाक्षममेयं गुरुतत्परम् ॥ 49 ॥

नमोऽस्तु वासुदेवाय ज्योतिषां पतये नमः ।
नमोऽस्तु रामदेवाय जगदानन्दरूपिणे ॥ 50 ॥

नमो वेदान्तनिष्ठाय योगिने ब्रह्मवादिने ।
मायामयनिरासाय प्रपन्नजनसेविने ॥ 51 ॥

वन्दामहे महेशानचण्डकोदण्डखण्डनम् ।
जानकीहृदयानन्दवर्धनं रघुनन्दनम् ॥ 52 ॥

उत्फुल्लामलकोमलोत्पलदलश्यामाय रामाय ते
कामाय प्रमदामनोहरगुणग्रामाय रामात्मने ।
योगारूढमुनीन्द्रमानससरोहंसाय संसारवि -
ध्वंसाय स्फुरदोजसे रघुकुलोत्तंसाय पुंसे नमः ॥ 53 ॥

भवोद्भवं वेदविदां वरिष्ठम्
आदित्यचन्द्रानलसुप्रभावम् ।
सर्वात्मकं सर्वगतस्वरूपं
नमामि रामं तमसः परस्तात् ॥ 54 ॥

निरञ्जनं निष्प्रतिमं निरीहं
निराश्रयं निष्कलमप्रपञ्चम् ।

नित्यं ध्रुवं निर्विषयस्वरूपं
निरन्तरं राममहं भजामि ॥ 55 ॥

भवाब्धिपोतं भरताग्रजं तं
भक्तप्रियं भानुकुलप्रदीपम्।
भूतत्रिनाथं भुवनाधिपं तं
भजामि रामं भवरोगवैद्यम् ॥ 56 ॥

सर्वाधिपत्यं समराङ्गधीरं
सत्यं चिदानन्दमयस्वरूपम्।
सत्यं शिवं शान्तिमयं शरण्यं
सनातनं राममहं भजामि ॥ 57 ॥

कार्यक्रियाकारणमप्रमेयं
कविं पुराणं कमलायताक्षम्।
कुमारवेद्यं करुणामयं तं
कल्पद्रुमं राममहं भजामि ॥ 58 ॥

त्रैलोक्यनाथं सरसीरुहाक्षं
दयानिधिं द्वन्द्वविनाशहेतुम्।
महाबलं वेदनिधिं सुरेशं
सनातनं राममहं भजामि ॥ 59 ॥

वेदान्तवेद्यं कविमीशितारम्
अनादिमध्यान्तमचिन्त्यमाद्यम्।
अगोचरं निर्मलमेकरूपं
नमामि रामं तमसः परस्तात् ॥ 60 ॥

अशेषवेदात्मकमादिसञ्ज्ञम्
अजं हरिं विष्णुमनन्तमाद्यम्।

अपारसंवित्सुखमेकरूपं
परात्परं राममहं भजामि ॥ 61 ॥

तत्त्वस्वरूपं पुरुषं पुराणं
स्वतेजसा पूरितविश्वमेकम्।
राजाधिराजं रविमण्डलस्थं
विश्वेश्वरं राममहं भजामि ॥ 62 ॥

लोकाभिरामं रघुवंशनाथं
हरिं चिदानन्दमयं मुकुन्दम्।
अशेषविद्याधिपतिं कवीन्द्रं
नमामि रामं तमसः परस्तात् ॥ 63 ॥

योगीन्द्रसङ्घैश्च सुसेव्यमानं
नारायणं निर्मलमादिदेवम्।
नतोऽस्मि नित्यं जगदेकनाथम्
आदित्यवर्णं तमसः परस्तात् ॥ 64 ॥

विभूतिदं विश्वसृजं विरामं
राजेन्द्रमीशं रघुवंशनाथम्।
अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तमूर्तिं
ज्योतिर्मयं राममहं भजामि ॥ 65 ॥

अशेषसंसारविहारहीनम्
आदित्यगं पूर्णसुखाभिरामम्।
समस्तसाक्षिं तमसः परस्तात्
नारायणं विष्णुमहं भजामि ॥ 66 ॥

मुनीन्द्रगुह्यं परिपूर्णकामं
कलानिधिं कल्मषनाशहेतुम्।

परात्परं यत्परमं पवित्रं

नमामि रामं महतो महान्तम् ॥ 67 ॥

ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च देवेन्द्रो देवतास्तथा ।

आदित्यादिग्रहाश्चैव त्वमेव रघुनन्दन ॥ 68 ॥

तापसा ऋषयः सिद्धाः साध्याश्च मरुतस्तथा ।

विप्रा वेदास्तथा यज्ञाः पुराणं धर्मसंहिताः ॥ 69 ॥

वर्णाश्रमास्तथा धर्मा वर्णधर्मास्तथैव च ।

यक्षराक्षसगन्धर्वा दिक्पाला दिग्गजादयः ॥ 70 ॥

सनकादिमुनिश्रेष्ठास्त्वमेव रघुपुङ्गव ।

वसवोऽष्टौ त्रयः काला रुद्रा एकादश स्मृताः ॥ 71 ॥

तारका दश दिक् चैव त्वमेव रघुनन्दन ।

सप्तद्वीपाः समुद्राश्च नगा नद्यस्तथा द्रुमाः ॥ 72 ॥

स्थावरा जङ्गमाश्चैव त्वमेव रघुनायक ।

देवतिर्यङ्मनुष्याणां दानवानां तथैव च ॥ 73 ॥

माता पिता तथा भ्राता त्वमेव रघुवल्लभ ।

सर्वेषां त्वं परं ब्रह्म त्वन्मयं सर्वमेव हि ॥ 74 ॥

त्वमक्षरं परं ज्योतिस्त्वमेव पुरुषोत्तम ।

त्वमेव तारकं ब्रह्म त्वत्तोऽन्यत्रैव किञ्चन ॥ 75 ॥

शान्तं सर्वगतं सूक्ष्मं परं ब्रह्म सनातनम् ।

राजीवलोचनं रामं प्रणमामि जगत्पतिम् ॥ 76 ॥

व्यास उवाच

ततः प्रसन्नः श्रीरामः प्रोवाच मुनिपुङ्गवम्।
तुष्टोऽस्मि मुनिशार्दूल वृणीष्व वरमुत्तमम् ॥ 77 ॥

श्री नारद उवाच

यदि तुष्टोऽसि सर्वज्ञ श्रीराम करुणानिधे।
त्वन्मूर्तिदर्शनेनैव कृतार्थोऽहं च सर्वदा ॥ 78 ॥

धन्योऽहं कृतकृत्योऽहं पुण्योऽहं पुरुषोत्तम।
अद्य मे सफलं जन्म जीवितं सफलं च मे ॥ 79 ॥

अद्य मे सफलं ज्ञानमद्य मे सफलं तपः।
अद्य मे सफलं कर्म त्वत्पादाभोजदर्शनात्।
अद्य मे सफलं सर्वं त्वन्नामस्मरणं तथा ॥ 80 ॥

त्वत्पादाभोरुहद्वन्द्वसद्भक्तिं देहि राघव।
ततः परमसम्प्रीतः स रामः प्राह नारदम् ॥ 81 ॥

श्रीराम उवाच

मुनिवर्य महाभाग मुने त्विष्टं ददामि ते।
यत्त्वया चेप्सितं सर्वं मनसा तद्भविष्यति ॥ 82 ॥

श्री नारद उवाच

परं न याचे रघुनाथ युष्मत्
पदाब्जभक्तिः सततं ममास्तु।
इदं प्रियं नाथ वरं प्रयाचे
पुनः पुनस्त्वामिदमेव याचे ॥ 83 ॥

व्यास उवाच

इत्येवमीडितो रामः प्रादात् तस्मै वरान्तरम्।
वीरो रामो महातेजाः सच्चिदानन्दविग्रहः ॥ 84 ॥

अद्वैतममलं ज्ञानं स्वनामस्मरणं तथा।
अन्तर्दधौ जगन्नाथः पुरतस्तस्य राघवः ॥ 85 ॥

इति श्रीरघुनाथस्य स्तवराजमनुत्तमम्।
सर्वसौभाग्यसम्पत्तिदायकं मुक्तिदं शुभम् ॥ 86 ॥

कथितं ब्रह्मपुत्रेण वेदानां सारमुत्तमम्।
गुह्याद्गुह्यतमं दिव्यं तव स्नेहात्प्रकीर्तितम् ॥ 87 ॥

यः पठेच्छृणुयाद्वापि त्रिसन्ध्यं श्रद्धयान्वितः।
ब्रह्महत्यादिपापानि तत्समानि बहूनि च ॥ 88 ॥

स्वर्णस्तेयं सुरापानं गुरुतल्पगतिस्तथा।
गोवधाद्युपपापानि अनृतात्सम्भवानि च ॥ 89 ॥

सर्वैः प्रमुच्यते पापैः कल्पायुतशतोद्भवैः।
मानसं वाचिकं पापं कर्मणा समुपार्जितम् ॥ 90 ॥

श्रीरामस्मरणेनैव तत्क्षणान्नश्यति ध्रुवम्।
इदं सत्यमिदं सत्यं सत्यमेतदिहोच्यते ॥ 91 ॥

रामं सत्यं परं ब्रह्म रामात् किञ्चिन्न विद्यते।
तस्माद्रामस्वरूपं हि सत्यं सत्यमिदं जगत् ॥ 92 ॥

श्रीरामचन्द्र रघुपुङ्गव राजवर्य
राजेन्द्र राम रघुनायक राघवेश।
राजाधिराज रघुनन्दन रामचन्द्र
दासोऽहमद्य भवतः शरणागतोऽस्मि ॥ 93 ॥

वैदेहीसहितं सुरद्रुमतले हैमे महामण्डपे
मध्ये पुष्पकमासने मणिमये वीरासने सुस्थितम्।
अग्रे वाचयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परं
व्याख्यातं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम् ॥ 94 ॥

रामं रत्नकिरीटकण्डलयुतं केयूरहारान्वितं
सीतालङ्कृतवामभागममलं सिंहासनस्थं विभुम्।
सुग्रीवादिहरीश्वरैः सुरगणैः संसेव्यमानं सदा
विश्वामित्रपराशरादिमुनिभिः संस्तूयमानं प्रभुम् ॥ 95 ॥

सकलगुणनिधानं योगिभिः स्तूयमानं
भुजविजितसमानं राक्षसेन्द्रादिमानम्।
महितनृपभयानं सीतया शोभमानं
स्मर हृदयविमानं ब्रह्म रामाभिधानम् ॥ 96 ॥

रघुवर तव मूर्तिर्मामके मानसाब्जे
नरकगतिहरं ते नामधेयं मुखे मे।
अनिशमतुलभक्त्या मस्तकं त्वत्पदाब्जे
भवजलनिधिमग्रं रक्ष मामार्तबन्धो ॥ 97 ॥

रामरत्नमहं वन्दे चित्रकूटपतिं हरिम्।
कौसल्याभक्तिसम्भूतं जानकीकण्ठभूषणम् ॥ 98 ॥

॥ इति श्रीरामस्तवराजस्तोत्रं समाप्तम् ॥